

pošljejo; prekuhati mešanico bo moja skerb. V frankiranih pismih naj se mi pošljejo spisi pod nadpisom: Franz Zakrajšek in Görz im Küstenlande. Nadjaje se da povabljeni gospodje bojo na oltar slovenskega slovstva radi žertovali mnogoverstnega blaga svojega uma, da tako „iz malega stvar naraste velika in slavna“, sklepam pa ta poziv z mogočnimi besedami našega pevca:

Volja se zbudi tedaj, truda ne strašite se,
Krasno bo sad slovenske reči ob uri dozorel;
Gani se verli ratar! sin bo veselo sejal,
Cvetju se čudil unuk unukove žetve!

Franc Zakrajšek.

Iz Gorice 31. maja. M. S. — Naše mesto dobiva vsaki dan novo podobo. Sozidalo se je poslednji čas mnogo novih poslopij, napravile so se nove ceste in sprehajališča, zasadili se novi drevoredi, za ktere našim prednikom celó nič mar ni bilo. O veličanskem mostu čez Sočo ste „Novice“ že same večkrat pisale. Govorí se zdaj tudi, da bodo čisto novo cesto izsred mesta naravnost na kolodvor napravili, kamor železnica iz Tersta pride in se odtod po laških livadah vije. — Polje dosti lepo kaže; al „kavalirji“ (židni červiči) se spet letos slabo sponašajo, kakor slišimo skor po vsem Laškem, kteremu je nekdanje svilarstvo toliko dobička donášalo. Červiči nek spet zlo bolehajo. *) — Tako imenovani „lepi svet“ — kakor Nemec ženskam pravi — se čedalje bolj širi; obroči ženskih kril so se tudi pri nas na kmete zaplodili. Oče se jezijo, ko vidijo, da obročev na kadéh manjka, — al mati, ki neumnost hčere rada prikriva, se izgovarja, da nič ne vé, kam da so obroči s kadí prišli. In tako vse nič ne pomaga; „moda“ je samovladarica, zoper katero je vsaka beseda bob v steno; tako je bilo in tako bode!

Iz Zagurja na Notranjskem 1. junija.....r. Očitna zahvala prebivavcov bistriškega okraja miloserčnim dobrotnikom svojim. Silna suša in požrešni červ sta lani napravila celi deželi znano nadlogo. Presvitli cesar in obila množica dobrotljivih Kranjcev so na mili klic Njih eksc. visokočastitega deželnega poglavarja gosp. grofa Chorinski-ga nam prihтели na pomoč, darovaje nam dnarja in žita. Naš častivredni okrajni predstojnik Šusteršič s prejetim dnarjem modro gospodarijo: turšice, ajde, ječmena, fižola in krompirja so nakupili in po presoji častitih gospodov fajmoštrov in županov po potrebi od časa do časa revežem odmerjajo. Tako so potrebne z mnogoverstnim semenom preskerbeli in lačne še vedno z živežem oskerbujejo. Bog daj! da bi jim do prihodnje žetve te zaloge ne zmanjkalo. Blagi dobrotniki naši vsi! Če po besedah Odrešenikovih kozarec hladne vode ne bo brez plačila, koliko plačilo čaka Vas, ki ste revnim bratom svojim solze posušili, lačne glada rešili, jim prazne njive obsejali! Prejmite s temi versticami preserčno zahvalo in očitno zagotovilo, da ste si z miloserčnostjo svojo postavili hvaležnosti spominek pri nas, ki ga tudi najhuja burja poderla ne bo!

Iz Ljubljane. General-komanda iz Verone ne pride v Ljubljano, kakor se sedaj sliši, ampak v Videm, kjer imajo obilo prostora za nje stanovališča. Kakor nekdanje Gvelfi in Gibelini si stojite sedaj dve stranki Ljubljančanov nasproti: ena togotna, da ne pridejo novi gosti, druga pa vesela — vsaka meri po svoji vagi. Kdo će sodnik biti? Po naših mislih bi bil sv. Mišel pravo povedal. Toliko bolj pa želi sedaj vsak, da bi deželno poglavarstvo Krajni ostalo. — Občna povestnica, ki je po mnogih overah dozda se zakasnila, bo začela že ta mesec izhajati ko doklada „Novicam“. — V nedeljo je v gornji Šiški neka žena rodila trojčke (3 fantiče) žive in zdrave. Dobra letina! —

*) To so nam poterdili tudi Lahí sami, ki so te dni o kokonskih zadevah v Ljubljano prišli. Če bojo červiči tudi letos v naših krajih zdravi, se bojo dali kokoni po dobri ceni spečati.

Vred.

„Presse“ piše iz Ljubljane, da vse „živejše gibanje“ kakor v drugih mestih se je po 1. maji tukaj med obertniki in rokodelci začelo. Kje nek je gosp. dopisnik to novico dobil? Nam ni o tem nič znano. — Ravno smo zvedili žalostno novico, da je gosp. baron Lazzarini v Smledniku nanaglomoma umrl.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. 31. dan p. m. se je začel zbor pomnoženega deržavnega svetovavstva; pričujoči so bili razun ministrov vsi deržavni svetovavci; namesti 3 ogerskih, erdeljskega, tirolskega in enega iz serbske Vojvodine, ki so se odpovedali zboru, so prišli novoizvoljeni. Predsednik gosp. nadvojvoda Rainer je začel zbor z ogovorom, v kterem je zbornikom, ki imajo biti „najvišji svetovavci cesarju in kroni“ imenitnost njih poklica na serce položil in jih povabil, naj odkritoserčno razodenejo potrebe vseh stanov avstrijskega cesarstva, v tem pa naj nikoli ne prezrejo, da blagor vseh se opira na uterjenje pravic cesarskega prestola in na obstoj deržavne edinosti. — Potem so svetovavci prisegli terdno zvestobo cesarju in da bojo v vsem le blagor cesarstva pred očmi imeli in vedno le po svoji lastni vednosti in po svojem lastnem prepričanju se obnašali. Opravilni red, ki v 32. razdelkih predpisuje, kako se ima zbor v svojih pomenkih ravnati, je bil vsakemu svetovavcu izročen. Neki razdelk predpisuje sicer, da nobeden ne sme zapopadka posvetovanj očitno razglasiti; al to menda ni tako razumeti, da bi ne smeli svetovavci svojim znancom povedati, kaj se godí v zboru, ker to bi bila velika škoda zboru samemu, ako bi le skrivaj ravnal. Ako si hočejo pridobiti zborniki tudi zaupanje ljudstev, mora ljudstvo vediti, kako se obnašajo v zboru. Všeč je tedaj vsem, da je uradni dunajski časnik prinesel celi govor nadvojvoda predsednika in pa ogerskega svetovavca grofa Apponi-a, ki je po ogovoru nadvojvodovem besedo poprijel. Rekel je grof, da ne namestuje ogerske dežele, ki mu ni nobenega sporočila dala, ampak da to kar bo govoril, bo govoril le v svojem imenu. Zvest cesarju pa tudi svoji domovini — je grof med drugimi rekel — mislim, da v nenavadnih okoljšinah, v kterih se zdaj najdemo, je ta zbor edino mesto, v kterem se moremo pogovoriti o tem, česar ogerska dežela želi in terja; pokazalo se bo pri tem tudi, da to, za kar ima ona stare pravice, ni nevarno edinemu cesarstvu in utegne le dobro biti tudi vsem drugim deželam cesarstva. — Enako je govoril tudi grof Andrassy, ki je v imenu vseh drugih ogerskih gospodov še pristavil, da niso namestovavci ogerske dežele, ampak čisto osebni deležniki deržavnega zbora. — Ko sta bila še poverjeavca zbornih protokolov izvoljena, namreč krajnski grof Anton Auersperg in ogerski grof Anton Szecsen, je bil prvi shod pri kraji. — Drugi dan so se poklonili vsi zborniki Njih veličanstvu cesarju, ki jih je sprejel z ogovorom, v kterem jim je med drugim rekel: „Važne reči o postavah in za poravnanje deržavnih dohodkov in stroškov se Vam bojo v posvet izročile. V tem nikoli ne zabite, da vse dežele cesarstva ima ediniti ena vez, in da vsaka poskušnja, kakor koli zrahljati to vez, pelje le v pogubo celote in posamnih delov. Kaj takega brez razžalenja svojih svetih dolžnost ne morem dopustiti. Enako moram varovati vse narode in vse dežele svojega cesarstva; enake pravice in enake dolžnosti morajo vživati vsi v bratovski slogi edine močne deržave“.

— Po ukazu ministerskem od 23. maja imajo po novi postavi za posle vpeljane poselske bukvice veljati za popotne pisma (pôse) po celem cesarstvu. Dotična c. k. gosposka mora pa v ta namen va-nje zapisati, da so veljavne za leto in dan.

— C. kr. ministerstvo dnarstva je dovolilo, da se na pismih sme čez pritisnjeno marko ena versta napisati (adresa) pisati.

— Komisija, ki je bila poklicana v presodbo zemljišnih, hišnih in drugih neposrednih davkov je v malo tednih sklenila svoje delo. Kakor „Oesterr. Zeitg.“ piše, je tistih nasvetov, katere ji je ministerstvo podalo, le malo skozi in skozi poterdila; po poskušnjah bojo s katastrofom po novi osnovi v Tirolih in doljni Avstriji začeli; pridobitni davek prve verste je komisija poterdila, vse druge verste je zavrgla; davek od hiš in najemšine hišne utegne nekoliko manjši biti.

— Na binkoštno nedeljo je bilo po vseh tukajšnjih cerkvah pastirsko pismo gosp. kardinala in velikega škofa viteza Rauscher-ja oklicano, v katerem vse verne zlasti pa duhovščino dunajske škofije vabi, se s posojili udeležiti papeževga zajema, ki je razpisan na 50 milij. frankov.

— Pomina vredno je odkritoserčno pismo, ki jo je nedavnej zbornica dunajskih advokatov sl. ministerstvu pravice izročila, v katerem ga prosi, naj bi se cela sodniška ravnanja preuredila, in se živo poteguje za očitno in ustmeno ravnanje. Zbornica naravnost pravi, da red kazenske pravde od leta 1850 ni bil sicer popolnoma brez napak, kakor nobeno človeško delo ni; al bila je lepa in dosledna postava, ktera se je berž ljudstvu prikupila, čeravno sodniki in advokati še niso bili vajeni očitne in ustmene (besedne) pravde. Žalibog! da ta postava ni dolgo veljala in da ji je že leta 1853 sledila nova, ki pa je mešanica mnogoverstnih pravil in se nikakor ne more dolgo obdržati. Naj bi tedaj sl. ministerstvo spet upeljalo očitno in besedno razsojevanje, ali če to zavolj katerih zbornici popolnoma neznanih zadržkov ni mogoče, naj se skozi in skozi red civilne pravde predela na podlagi starih vodil in pridene to, kar so novejša skušnje za dobro poterdile.

— Slavni natoroznanec gospod Vincenci Kolar je 30. p. m. umrl.

Ogersko. Francozko ministerstvo kmetijstva je vprašalo: ali bi se ne dala sviloreja na Ogerskem z velikim pridom upeljati? Dunajsko ministerstvo je vprašalo obertnijsko zbornico v Košicah (Kaschau), kako in kaj? in ta je odgovorila, da — in tako utegne biti, da bojo Francozi na Ogerskem začeli svilo (žido) presti, ako Ogri ne marajo za njo.

Laško. Spet homatije na Laškem nosijo zvonec tako, da spet vse gleda le na Sicilijo. Kar so vladni telegrami iz Napolitanskega dolgo zakrivali, se ni več prikriti dalo: 30. dan p. m. je Garibaldi po hudem boji vzel Palermo, glavno mesto sicilijsko. Celih 8 ur je armada napolitanska metala bombe v mesto, v ktero so priderli Garibaldovci; al vse ni nič pomagalo, in le čuda je, da jih napolitanska armada s 30.000 vojaki ni mogla užugati; ravno tako čudno pa je tudi, da napolitanske ladije, ki švigajo noč in dan po morji, še niso mogle ne ene tistih ladij vjeti, ki dan na dan dovažvajo vojake, orožje, strelivo in dnar Garibaldi-tu iz Laškega, Angležkega in menda tudi iz Francozkega. Garibaldi ima sedaj svoje glavno stanišče v sredi Palerme; v svojem razglasu pravi, da se vojskuje „za Italijo in kralja Viktora Emanuela“. S Palermo pa še ni vsa Sicilija v rokah Garibaldovih, ker najmočnejša terdnjava je Mesina, ki se ne dá drugač zmagati kot z vredjeno obsedo. Veliko kervi se bo tedaj še prelivalo, in kje in kdaj bo konec kervavih prekucij? V Kalabrii se tudi že unema punt zoper vlado napolitansko; najvišja gospôda stoji v versti ustajnikov. Na Napolitanskem je nek še mirno.

Iz Rima 25. maja. General Lamoriciere se je včeraj podal v Viterbo, ker rimski meji žuga nevarnost. Papeževa armada šteje sedaj 25.000 vojakov. Po „Gior. di Roma“ presežejo dosihmal nabrani milodari že pol milijona škudov.

Iz Turina 29. maja. Deržavni zbor je pogodbo, po kateri je sardinska vlada odstopila francozki Savojo in

Nico, poterdil z 229 glasovi zoper 33; 23 zbornikov in glasovalo. Hud ravs in kavs je bil za tega voljo v zboru; Cavour je mogel marsiktero grenjko požreti; zlasti ga je podajal Guerazzi, ki je 2 uri zoper to pogodbo govoril in nazadnje rekel: „Ako ne moremo Italije zediniti, nas saj Bog obvari, da bi jo ločili! Mertve pokopati se pokličejo pogrebci, ne pa svobodni Italijani v prvem italijanskem deržavnem zboru“.

Francozko. Cesar Napoleon in cesarica sta se 1. dan t. m. v Lionu snidla s cesarico rusovsko.

Angležko. Deržavnemu zboru je 2. dan t. m. minister Russel povedal, da po svetu angležke vlade se bo veliki vezir podal po Turškem pozvedovat stan kristijanov. Russel meni, da tako se bo ta zadeva rešila brez razpora med vladami in brez razžaljenja sultanovega. Po tem takem se bo berolinska „Corresp.“ spet potolažila, ki je unidan hudi hrup zagnala, „da se romanizem združuje z slavizmom, da bi vzela germanizmu gospodstvo tisučernih let!“

Holandija. Strašen vihar je razsajal binkoštno praznike v več krajih severne in južne Holandije; sto let stare hraste je ruval in cele hiše podiral, tudi mnogo ljudi je ubil; na rekah je potopil več ladij.

Pogovori vredništva. Častitemu gosp. fajm. A. Š. pri Svet. blizo Orm: Škarje, ki ste nam jih v podobni poslali, so Kevševim zlo podobne, le škarnjice na ročniku so vse drugačne; ročnik ostre škarnjice je zavihan kakor pri navadnih šivarskih škarnjah; druga škarnjica pa je skozi in skozi ravna, enmalo dalja od une in na koncu nekoliko zakrivljena; blizo v sredi ima greben, ki se vleže v jamico pavca in kazavnika, kadar delavec terdo obrezuje. S tako napravljenim ročnikom se res dá delo gotovo veliko bolje opraviti kakor s tistimi, ki ste nam jih v podobni poslali. Ako želite, Vam radi pošljemo Kevšove za poskušnjo. — Gosp. L. R. v Mu: Prejeli, in bomo berž ko bo moč natisnili. — Gosp. B. na D: Ali bi ne mogli dobivati Vaših dragih dopisov saj v nedeljo? Poslednji dan so nam prekasni; moramo jih po tem zlo krajšati.

Žitna cena

v Ljubljani 2. junija 1860.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 5 fl. 52. — banaške 5 fl. 52. — turšice 4 fl. 4. — soršice 4 fl. 14. — rež 3 fl. 43⁵/₁₀. — ječmena 3 fl. 18. — prosa 3 fl. 42. — ajde 3 fl. 66. — ovsa 2 fl. 34.

Kursi na Dunaji

2. junija 1860

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila

5% obligacije od leta 1859	64.75
v novem dnar. po 100 g. g.	79.20
5% nar. posojilo od l. 1854 „	69.—
5% metalike	61.25
4 1/2% „	55.—
4% „	40.50
3% „	34.50
2 1/2% „	13.50
1% „	

Obligacije zemlišn. odkupa.

(po 100 gold.)	
5% doljno - avstrijske g.	92.50
5% ogerske	73.50
5% horvaške in slavonske „	72.—
5% krajske, štajarske,	
koroške, istrijske . . .	89.—

Deržavni zajemi z lotrijami

Zajem od leta 1860	95.35
„ „ „ 1860 petink. „	95.40
„ „ „ 1839	124.50
„ „ „ 1839 petink. „	120.—
4% narodni od leta 1854 „	100.25
Dohodkine oblig. iz Komo „	15.50

Druge obligacije z lotrijami.

Kreditni lozi po g. 100 . g.	105.50
4 1/2% Terzaški lozi po 100 „	—
5% Donavsko-parabrod-	
ski po g. 100	103.25
Knez Esterhazy. po g. 40 „	85.—
Knez Salmovi po g. 40 „	40.—
Knez Palfyovi po g. 40 „	37.50
Knez Claryovi po g. 40 „	36.75
Knez St. Genoisovi po g. 40 „	38.—
Knez Windischgrätz. po g. 20 „	23.50
Grof Waldsteinovi po g. 20 „	27.50
Grof Keglevičevi po g. 10 „	14.50
Budimski . . . po g. 40 „	37.75

Denarji.

Cesarske krone g.	18.17
Cesarski cekini	6.27
Napoleoniori (20 frankov) „	10.63
Souvrainiori	18.40
Ruski imperiali	10.84
Pruski Fridrikiori	11.30
Angleški souvrainiori	13.28
Louisiori (nemški)	10.82
Srebro (ažijo)	32.50